

DZIENNIK USTAW POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 29 lipca 1955 r.

Nr 30

TREŚĆ:

Poz.:

UMOWA MIĘDZYNARODOWA

- 182 — Układ o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej między Ludową Republiką Albanii, Ludową Republiką Bułgarii, Węgierską Republiką Ludową, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Polską Rzeczpospolitą Ludową, Rumuńską Republiką Ludową, Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i Republiką Czechosłowacką, podpisany w Warszawie dnia 14 maja 1955 roku 301

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

- 183 — z dnia 30 czerwca 1955 r. w sprawie złożenia przez Polskę, Niemiecką Republikę Demokratyczną, Czechosłowację, Bułgarię, Związek Radziecki, Węgry, Rumunię i Albanie dokumentów ratyfikacyjnych Układu o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej między Ludową Republiką Albanii, Ludową Republiką Bułgarii, Węgierską Republiką Ludową, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Polską Rzeczpospolitą Ludową, Rumuńską Republiką Ludową, Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i Republiką Czechosłowacką, podpisanego w Warszawie dnia 14 maja 1955 roku 308

182

U K Ł A D

o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej

między Ludową Republiką Albanii, Ludową Republiką Bułgarii, Węgierską Republiką Ludową, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Polską Rzeczpospolitą Ludową, Rumuńską Republiką Ludową, Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i Republiką Czechosłowacką, podpisany w Warszawie dnia 14 maja 1955 roku.

RADA PAŃSTWA

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

— podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 14 maja 1955 roku podpisany został w Warszawie Układ o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej między Ludową Republiką Albanii, Ludową Republiką Bułgarii, Węgierską Republiką Ludową, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Polską Rzeczpospolitą Ludową, Rumuńską Republiką Ludową, Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i Republiką Czechosłowacką.

Po zaznajomieniu się z powyższym Układem Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej ratyfikował go uchwałą z dnia 19 maja 1955 roku. Zgodnie z tą uchwałą Rada Państwa Pol-

skiej Rzeczypospolitej Ludowej oświadcza, że wymieniony Układ będzie przez Polską Rzeczpospolitą Ludową niezmiennie przestrzegany i zachowany.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

W Warszawie, dnia 21 maja 1955 roku.

L. S. Przewodniczący Rady Państwa:
A. Zawadzki

Minister Spraw Zagranicznych:
St. Skrzyszewski

U K Ł A D

o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej

między Ludową Republiką Albanii, Ludową Republiką Bułgarii, Węgierską Republiką Ludową, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Polską Rzeczpospolitą Ludową, Rumuńską Republiką Ludową, Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i Republiką Czechosłowacką.

Układające się Strony,

potwierdzając ponownie swoje dążenie do stworzenia systemu bezpieczeństwa zbiorowego w Europie, opartego na udziale w nim wszystkich państw europejskich, niezależnie od ich ustroju społecznego i państwowego, co pozwoliłoby połączyć ich wysiłki w interesie zabezpieczenia pokoju w Europie,

uwzględniając jednocześnie sytuację, jaka powstała w Europie w wyniku ratyfikacji układów paryskich, przewidujących utworzenie nowego ugrupowania wojennego w postaci „Unii zachodnio-europejskiej” z udziałem remilitaryzowanych

Niemiec Zachodnich i ich włączeniem do bloku północnoatlantyckiego, co wzmaga niebezpieczeństwo nowej wojny i stwarza groźbę dla bezpieczeństwa narodowego państw miłujących pokój,

w przekonaniu, że w tych warunkach miłujące pokój państwa Europy powinny podjąć niezbędne kroki dla zapewnienia swego bezpieczeństwa i w interesie utrzymania pokoju w Europie,

kierując się celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych,

w interesie dalszego zacieśnienia i rozwoju przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej zgodnie z zasadami poszanowania niezawisłości i suwerenności państw, a także nieingerencji w ich sprawy wewnętrzne,

postanowiły zawrzeć niniejszy Układ o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej i wyznaczyły jako swych Pełnomocników

Prezydium Zgromadzenia Ludowego Ludowej Republiki Albanii — Mehmet Shehu, Przewodniczącego Rady Ministrów Ludowej Republiki Albanii,

Prezydium Zgromadzenia Narodowego Ludowej Republiki Bułgarii — Wyłko Czerwenkowa, Przewodniczącego Rady Ministrów Ludowej Republiki Bułgarii,

Prezydium Węgierskiej Republiki Ludowej — András Hegedűsa, Przewodniczącego Rady Ministrów Węgierskiej Republiki Ludowej,

Prezydent Niemieckiej Republiki Demokratycznej — Otto Grotewohla, Premiera Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — Józefa Cyrankiewicza, Prezesa Rady Ministrów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

Prezydium Wielkiego Zgromadzenia Narodowego Rumuńskiej Republiki Ludowej — Gheorghe Gheorghiu Deja, Przewodniczącego Rady Ministrów Rumuńskiej Republiki Ludowej,

Prezydium Rady Najwyższej Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich — Nikołaja Aleksandrowicza Bułganina, Przewodniczącego Rady Ministrów Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich,

Prezydent Republiki Czechosłowackiej — Vilem Široký'ego, Premiera Republiki Czechosłowackiej,

którzy po przedstawieniu swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł 1

Układające się Strony zobowiązują się, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, powstrzymać się w swych stosunkach międzynarodowych od groźby użycia siły lub jej użycia i załatwiać swoje spory międzynarodowe przy pomocy pokojowych środków w taki sposób, aby międzynarodowy pokój i bezpieczeństwo nie zostały zagrożone.

Artykuł 2

Układające się Strony oświadczają swoją gotowość uczestniczenia w duchu szczerzej współpracy we wszystkich poczynaniach międzynarodowych zmierzających do zapewnienia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa i będą w pełni poświęcać swe siły urzeczywistnieniu tych celów.

Układające się Strony będą w związku z tym dążyć do przyjęcia w porozumieniu z innymi państwami, które wyrażą chęć współpracy w tej dziedzinie, skutecznych środków w celu powszechnej redukcji zbrojeń i zakazu broni atomowej, wodorowej oraz innych rodzajów broni masowej zagłady.

Artykuł 3

Układające się Strony będą konsultować się między sobą we wszystkich ważnych sprawach międzynarodowych, dotyczących ich wspólnych interesów, kierując się sprawą utrwalenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Będą one niezwłocznie konsultować się między sobą dla zabezpieczenia wspólnej obrony i utrzymania pokoju i bezpieczeństwa w każdym przypadku, gdy — zdaniem którejkolwiek z nich — powstanie groźba zbrojnej napaści na jedno lub kilka Państw Stron Układu,

Artykuł 4

W przypadku napaści zbrojnej w Europie na jedno lub kilka Państw Stron Układu, dokonanej przez jakiekolwiek państwo lub grupę państw, każde Państwo Stron Układu, realizując prawo do samoobrony indywidualnej lub zbiorowej, zgodnie z artykułem 51 Karty Narodów Zjednoczonych, udzieli państwu lub państwom, na które dokonana została taka napaść, natychmiastowej pomocy, indywidualnie i w porozumieniu z innymi Państwami Stronami Układu, wszelkimi środkami, jakie będzie uważało za niezbędne, włączając zastosowanie siły zbrojnej. Państwa Strony Układu będą niezwłocznie konsultować się w sprawie wspólnych kroków, które należy podjąć w celu przywrócenia i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

O krokach, podjętych na podstawie niniejszego artykułu, zawiadomiona będzie Rada Bezpieczeństwa zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych. Kroki te zostaną wstrzymane, gdy Rada Bezpieczeństwa podejmie środki, niezbędne dla przywrócenia i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 5

Układające się Strony porozumiały się w sprawie utworzenia Zjednoczonego Dowództwa tych swoich sił zbrojnych, które zostaną wydzielone, zgodnie z porozumieniem między Układającymi się Stronami, do dyspozycji tego Dowództwa, działającego na podstawie wspólnie ustalonych zasad. Układające się Strony podejmą również inne uzgodnione środki, niezbędne dla wzmocnienia ich obronności, w celu ochrony pokojowej pracy ich narodów, zabezpieczenia nietykalności ich granic i obszarów oraz zapewnienia obrony przed ewentualną agresją.

Artykuł 6

W celu przeprowadzenia przewidzianych niniejszym Układem konsultacji między Państwami Stronami Układu i dla rozpatrzenia spraw, powstałych w związku z wykonywaniem niniejszego Układu, zostaje utworzony Doradczy Komitet Polityczny, w którym każde Państwo Strona Układu będzie reprezentowane przez członka rządu lub innego specjalnie wyznaczonego przedstawiciela.

Komitet może tworzyć organy pomocnicze, jakie okażą się niezbędne.

Artykuł 7

Układające się Strony zobowiązują się nie brać udziału w jakichkolwiek koalicjach lub sojuszach i nie zawierać żadnych porozumień, których cele pozostają w sprzeczności z celami niniejszego Układu.

Układające się Strony oświadczają, że ich zobowiązania z tytułu będących w mocy układów międzynarodowych nie pozostają w sprzeczności z postanowieniami niniejszego Układu.

Artykuł 8

Układające się Strony oświadczają, że będą działać w duchu przyjaźni i współpracy, w celu dalszego rozwoju i wzmocnienia między nimi więzi ekonomicznych i kulturalnych, kierując się zasadami wzajemnego poszanowania ich niezawisłości i suwerenności oraz nieingerencji w ich sprawy wewnętrzne.

Artykuł 9

Układ niniejszy otwarty jest dla przystąpienia innych państw, bez względu na ich ustrój społeczny i państwowy, które wyrażą gotowość przyczyniania się, poprzez udział w niniej-

szym Układzie, do połączenia wysiłku miłujących pokój państw w celu zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa narodów. Takie przystąpienie wejdzie w życie za zgodą Państw Stron Układu po złożeniu na przechowanie Rządowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej dokumentu przystąpienia.

Artykuł 10

Układ niniejszy podlega ratyfikacji i dokumenty ratyfikacyjne zostaną złożone na przechowanie Rządowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Układ wejdzie w życie w dniu złożenia na przechowanie ostatniego dokumentu ratyfikacyjnego. Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej będzie informował inne Państwa Strony Układu o złożeniu na przechowanie każdego dokumentu ratyfikacyjnego.

Artykuł 11

Układ niniejszy pozostanie w mocy w ciągu dwudziestu lat. W stosunku do Układających się Stron, które na rok przed upływem tego okresu nie przekażą Rządowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oświadczenia o wypowiedzeniu Układu, pozostanie on w mocy na okres następnych dziesięciu lat.

W przypadku utworzenia w Europie systemu bezpieczeństwa zbiorowego i zawarcia w tym celu Ogólnoeuropejskiego Układu o bezpieczeństwie zbiorowym, do czego wytrwale dążyć będą Układające się Strony, Układ niniejszy utraci swą moc z dniem wejścia w życie Ogólnoeuropejskiego Układu.

ДОГОВОР

о дружбе, сотрудничестве и взаимной помощи

между Народной Республикой Албанией, Народной Республикой Болгарией, Венгерской Народной Республикой, Германской Демократической Республикой, Польской Народной Республикой, Румынской Народной Республикой, Союзом Советских Социалистических Республик и Чехословацкой Республикой

Договаривающиеся Стороны,

Вновь подтверждая свое стремление к созданию системы коллективной безопасности в Европе, основанной на участии в ней всех европейских государств, независимо от их общественного и государственного строя, что позволило бы объединить их усилия в интересах обеспечения мира в Европе,

Учитывая, вместе с тем, положение, которое создано в Европе в результате ратификации парижских соглашений, предусматривающих образование новой военной группировки в виде „Западноевропейского союза” с участием ремилитаризуемой Западной Германии и с включением ее в Североатлантический блок, что усиливает опасность новой войны и создает угрозу национальной безопасности миролюбивых государств,

Будучи убеждены в том, что в этих условиях миролюбивые государства Европы должны принять необходимые меры для обеспечения своей безопасности и в интересах поддержания мира в Европе,

Руководствуясь целями и принципами Устава Организации Объединенных Наций,

В интересах дальнейшего укрепления и развития дружбы, сотрудничества и взаимной помощи в соответствии с принципами уважения независимости и суверенитета государств, а также невмешательства в их внутренние дела,

Решили заключить настоящий Договор о дружбе, сотрудничестве и взаимной помощи и назначили своими Уполномоченными

Спорządzono w Warszawie, dnia czternastego maja 1955 roku, w jednym egzemplarzu, w językach polskim, rosyjskim, czeskim i niemieckim, przy czym wszystkie teksty posiadają jednakową moc. Uwierzytelnione odpisy niniejszego Układu będą przekazane przez Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wszystkim innym Stronom Układu.

Na dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszy Układ i zaopatrzyli go pieczęciami.

L. S. Z upoważnienia Prezydium Zgromadzenia Ludowego Ludowej Republiki Albanii: *M. Shehu*

L. S. Z upoważnienia Prezydium Zgromadzenia Narodowego Ludowej Republiki Bułgarii: *В. Червенков*

L. S. Z upoważnienia Prezydium Węgierskiej Republiki Ludowej: *A. Hegedüs*

L. S. Z upoważnienia Prezydenta Niemieckiej Republiki Demokratycznej: *O. Grotewohl*

L. S. Z upoważnienia Rady Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej: *J. Cyrankiewicz*

L. S. Z upoważnienia Prezydium Wielkiego Zgromadzenia Narodowego Rumuńskiej Republiki Ludowej:
G. Gheorghiu Dej

L. S. Z upoważnienia Prezydium Rady Najwyższej Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich: *Н. Булганин*

L. S. Z upoważnienia Prezydenta Republiki Czechosłowackiej:
V. Široký

Президиум Народного Собрания Народной Республики Албании — Мехмета Шеху, Председателя Совета Министров Народной Республики Албании,

Президиум Народного Собрания Народной Республики Болгарии — Вылко Червенкова, Председателя Совета Министров Народной Республики Болгарии,

Президиум Венгерской Народной Республики — Андраша Хегедюша, Председателя Совета Министров Венгерской Народной Республики,

Президент Германской Демократической Республики — Отто Гротеволь, Премьер-Министра Германской Демократической Республики,

Государственный Совет Польской Народной Республики — Юзефа Циранкевича, Председателя Совета Министров Польской Народной Республики,

Президиум Великого Национального Собрания Румынской Народной Республики — Георге Георгиу-Деж, Председателя Совета Министров Румынской Народной Республики,

Президиум Верховного Совета Союза Советских Социалистических Республик — Николая Александровича Булганина, Председателя Совета Министров Союза ССР,

Президент Чехословацкой Республики — Вильяма Широкого, Премьер-Министра Чехословацкой Республики,

которые, представив свои полномочия, найденные в должной форме и полном порядке, согласились о нижеследующем.

Статья 1

Договаривающиеся Стороны обязуются в соответствии с Уставом Организации Объединенных Наций воздерживаться в своих международных отношениях от угрозы силой или ее применения и разрешать свои международные споры мирными средствами таким образом, чтобы не ставить под угрозу международный мир и безопасность.

Статья 2

Договаривающиеся Стороны заявляют о своей готовности участвовать в духе искреннего сотрудничества во всех международных действиях, имеющих целью обеспечение международного мира и безопасности, и будут полностью отдавать свои силы осуществлению этих целей.

При этом Договаривающиеся Стороны будут добиваться принятия, по соглашению с другими государствами, которые пожелают сотрудничать в этом деле, эффективных мер к всеобщему сокращению вооружений и запрещению атомного, водородного и других видов оружия массового уничтожения.

Статья 3

Договаривающиеся Стороны будут консультироваться между собой по всем важным международным вопросам, затрагивающим их общие интересы, руководствуясь интересами укрепления международного мира и безопасности.

Они будут безотлагательно консультироваться между собой всякий раз, когда, по мнению любой из них, возникнет угроза вооруженного нападения на одно или несколько государств-участников Договора, в интересах обеспечения совместной обороны и поддержания мира и безопасности.

Статья 4

В случае вооруженного нападения в Европе на одно или несколько государств-участников Договора со стороны какого-либо государства или группы государств, каждое государство-участник Договора, в порядке осуществления права на индивидуальную или коллективную самооборону, в соответствии со статьей 51 Устава Организации Объединенных Наций, окажет государству или государствам, подвергшимся такому нападению, немедленную помощь, индивидуально и по соглашению с другими государствами-участниками Договора, всеми средствами, какие представляются ему необходимыми, включая применение вооруженной силы. Государства-участники Договора будут немедленно консультироваться относительно совместных мер, которые необходимо предпринять в целях восстановления и поддержания международного мира и безопасности.

О мерах, предпринятых на основании настоящей статьи, будет сообщено Совету Безопасности в соответствии с положениями Устава Организации Объединенных Наций. Эти меры будут прекращены, как только Совет Безопасности примет меры, необходимые для восстановления и поддержания международного мира и безопасности.

Статья 5

Договаривающиеся Стороны согласились о создании Объединенного Командования их вооруженными силами, которые будут выделены по соглашению между Сторонами в ведение этого Командования, действую-

щего на основе совместно установленных принципов. Они будут принимать также другие согласованные меры, необходимые для укрепления их обороноспособности, с тем, чтобы оградить мирный труд их народов, гарантировать неприкосновенность их границ и территорий и обеспечить защиту от возможной агрессии.

Статья 6

В целях осуществления предусматриваемых настоящим Договором консультаций между государствами-участниками Договора и для рассмотрения вопросов, возникающих в связи с осуществлением настоящего Договора, создается Политический Консультативный Комитет, в котором каждое государство-участник Договора будет представлено членом правительства или другим особо назначенным представителем.

Комитет может создавать вспомогательные органы, которые окажутся необходимыми.

Статья 7

Договаривающиеся Стороны обязуются не принимать участия в каких-либо коалициях или союзах и не заключать никаких соглашений, цели которых противоречат целям настоящего Договора.

Договаривающиеся Стороны заявляют, что их обязательства по действующим международным договорам не находятся в противоречии с положениями настоящего Договора.

Статья 8

Договаривающиеся Стороны заявляют, что они будут действовать в духе дружбы и сотрудничества в целях дальнейшего развития и укрепления экономических и культурных связей между ними, следуя принципам взаимного уважения их независимости и суверенитета и невмешательства в их внутренние дела.

Статья 9

Настоящий Договор открыт для присоединения других государств, независимо от их общественного и государственного строя, которые выразят готовность путем участия в настоящем Договоре способствовать объединению усилий миролюбивых государств в целях обеспечения мира и безопасности народов. Такое присоединение вступит в силу с согласия государств-участников Договора после передачи на хранение Правительству Польской Народной Республики документа о присоединении.

Статья 10

Настоящий Договор подлежит ратификации, и ратификационные грамоты будут переданы на хранение Правительству Польской Народной Республики.

Договор вступит в силу в день передачи на хранение последней ратификационной грамоты. Правительство Польской Народной Республики будет информировать другие государства-участники Договора о передаче на хранение каждой ратификационной грамоты.

Статья 11

Настоящий Договор останется в силе в течение двадцати лет. Для Договаривающихся Сторон, которые за год до истечения этого срока не передадут Правительству Польской Народной Республики заявления о денонсации Договора, он будет оставаться в силе в течение следующих десяти лет.

В случае создания в Европе системы коллективной безопасности и заключения с этой целью Общеευропейского Договора о коллективной безопасности, к чему неуклонно будут стремиться Договаривающиеся Стороны, настоящий Договор утратит свою силу со дня вступления в действие Общеевропейского Договора.

Составлено в Варшаве четырнадцатого мая 1955 года в одном экземпляре на русском, польском, чешском и немецком языках, причем все тексты имеют одинаковую силу. Заверенные копии настоящего Договора будут направлены Правительством Польской Народной Республики всем другим участникам Договора.

В удостоверение чего Уполномоченные подписали настоящий Договор и приложили к нему печати.

М. П. По уполномочию Президиума Народного Собрания Народной Республики Албании: М. Shehu

М. П. По уполномочию Президиума Народного Собрания Народной Республики Болгарии:

В. Червенков

М. П. По уполномочию Президиума Венгерской Народной Республики: А. Hegedüs

М. П. По уполномочию Президента Германской Демократической Республики: О. Grotewohl

М. П. По уполномочию Государственного Совета Польской Народной Республики: J. Cyrankiewicz

М. П. По уполномочию Президиума Великого Национального Собрания Румынской Народной Республики: G. Gheorghiu Dej

М. П. По уполномочию Президиума Верховного Совета Союза Советских Социалистических Республик: Н. Булганин

М. П. По уполномочию Президента Чехословацкой Республики: V. Široký

S M L O U V A

o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci

mezi Albánskou lidovou republikou, Bulharskou lidovou republikou, Maďarskou lidovou republikou, Německou demokratickou republikou, Polskou lidovou republikou, Rumunskou lidovou republikou, Svazem sovětských socialistických republik a Československou republikou.

Smluvní strany,

znovu stvrzující své úsilí o vytvoření systému kolektivní bezpečnosti v Evropě založeného na účasti všech evropských států bez ohledu na jejich společenské a státní zřízení, což by umožnilo sjednotit jejich úsilí v zájmu zajištění míru v Evropě,

přihlížející zároveň k situaci, která vznikla v Evropě v důsledku ratifikace pařížských dohod, předvírajících vytvoření nového vojenského seskupení v podobě „Západoevropské unie“ za účasti remilitarizovaného západního Německa a jeho zapojení do Severoatlantického bloku, což zvyšuje nebezpečí nové války a ohrožuje národní bezpečnost mírumilovných států,

jsouce přesvědčeny o tom, že za těchto podmínek mírumilovné státy Evropy musí učinit nutná opatření k zajištění své bezpečnosti a v zájmu zachování míru v Evropě,

řídící se cíli a zásadami Charty Organizace Spojených národů,

v zájmu dalšího upevnění a rozvoje přátelství, spolupráce a vzájemné pomoci v souladu se zásadou respektování nezávislosti a svrchovanosti států, jakož i zásadou nevměšování do jejich vnitřních věcí,

rozhodly se uzavřít tuto Smlouvu o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci a jmenovaly svými zplnomocněnci

Presidium Lidového shromáždění Albánské lidové republiky — Mehmeta Shehu, předsedu Rady ministrů Albánské lidové republiky,

Presidium Lidového shromáždění Bulharské lidové republiky — Vyko Červenкова, předsedu Rady ministrů Bulharské lidové republiky,

Presidium Maďarské lidové republiky — Andrása Hegeďüse, předsedu Rady ministrů Maďarské lidové republiky,

President Německé demokratické republiky — Otto Grotewohla, předsedu vlády Německé demokratické republiky,

Státní rada Polské lidové republiky — Józefa Cyrankiewicze, předsedu Rady ministrů Polské lidové republiky,

Presidium Velkého národního shromáždění Rumunské lidové republiky — Gheorghe Gheorghiu-Deje, předsedu Rady ministrů Rumunské lidové republiky,

Presidium Nejvyššího sovětu Svazu sovětských socialistických republik — Nikolaje Alexandroviče Bulganina, předsedu Rady ministrů Svazu sovětských socialistických republik,

President Československé republiky — Viliama Širokého, předsedu vlády Československé republiky,

kterí po předložení svých plných mocí, jež byly shledány v náležité formě a v plném pořádku, dohodli se na tomto:

Článek 1

Smluvní strany se zavazují v soulase s Chartou Organizace Spojených národů zdržovat se ve svých mezinárodních vztazích hrozby silou nebo jejího použití a urovnávat své mezinárodní spory mírovými prostředky tak, aby nebyl ohrožován mezinárodní mír a bezpečnost.

Článek 2

Smluvní strany prohlašují, že jsou ochotny účastnit se v duchu upřímné spolupráce všech mezinárodních jednání, jejichž cílem je zajistit mezinárodní mír a bezpečnost a plně poskytnou své síly pro uskutečnění těchto cílů.

Přítom Smluvní strany budou usilovat o to, aby v dohodě s jinými státy, které si budou přát spolupracovat v této věci, byla učiněna účinná opatření k všeobecnému snížení zbrojení a k zákazu atomových a vodíkových zbraní, jakož i jiných druhů zbraní hromadného ničení.

Článek 3

Smluvní strany budou se spolu radit o všech důležitých mezinárodních otázkách, které se dotýkají jejich společných zájmů, vedeny jsouce zájmem upevnění mezinárodního míru a bezpečnosti.

V zájmu zajištění společné obrany a zachování míru a bezpečnosti budou se Smluvní strany bezodkladně spolu radit v každém případě, kdy podle mínění kterékoli z nich bude hrozit ozbrojený útok proti jednomu státu nebo několika státům zúčastněným na Smlouvě.

Článek 4

Dojde-li v Evropě k ozbrojenému útoku proti jednomu státu nebo několika státům zúčastněným na Smlouvě se strany kteréhokoli státu nebo skupiny států, každý stát zúčastněný na Smlouvě na základě práva na individuální nebo kolektivní sebeobranu, v souhlase s článkem 51. Charty Organizace Spojených národů, poskytne státu nebo státům, které byly takto napadeny, okamžitou pomoc, individuálně i v dohodě s ostatními státy zúčastněnými na Smlouvě a to všemi prostředky, které považuje za nutné, včetně použití ozbrojené síly. Státy zúčastněné na Smlouvě budou se neprodleně radit o společných opatřeních, která je nutno podniknout pro obnovení a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

O opatřeních podniknutých na základě tohoto článku bude zpravena Rada bezpečnosti v souhlase s ustanoveními Charty Organizace Spojených národů. Tato opatření budou zastavena, jakmile Rada bezpečnosti učiní opatření nutná k obnovení a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

Článek 5

Smluvní strany se dohodly vytvořit Spojené velení svých ozbrojených sil, které budou podle dohody mezi stranami vyčleněny pod řízení tohoto velení, jež bude jednat podle společně stanovených zásad. Smluvní strany učiní také jiná dohodnutá opatření nutná k upevnění jejich obranyschopnosti tak, aby byla chráněna mírová práce jejich národů, zaručena nedotknutelnost jejich hranic a území a zajištěna obrana před možnou agresí.

Článek 6

K provádění touto Smlouvou stanovených porad mezi státy zúčastněnými na Smlouvě a k projednání otázek vznikajících při provádění této Smlouvy zřizuje se Politický poradní výbor, v němž bude každý stát zúčastněný na Smlouvě zastoupen členem vlády nebo jiným zvlášť jmenovaným zástupcem.

Výbor může zřizovat pomocné orgány, které se ukáží být potřebnými.

Článek 7

Smluvní strany se zavazují neúčastnit se žádných koalic nebo spojenectví a neuzavírat žádných dohod, jejichž cíle jsou v rozporu s cíli této Smlouvy.

Smluvní strany prohlašují, že jejich závazky vyplývající z platných mezinárodních smluv nejsou v rozporu s ustanoveními této Smlouvy.

Článek 8

Smluvní strany prohlašují, že budou působit v duchu přátelství a spolupráce k dalšímu rozvoji a upevnění vzájemných hospodářských a kulturních styků, řídit se zásadou vzájemného respektování nezávislosti a svrchovanosti a zásadou nevmešování do vnitřních věcí druhého státu.

Článek 9

Tato Smlouva je otevřena přístupu dalších států bez ohledu na jejich společenské a státní zřízení, které vyjádří ochotu svou účastí na této Smlouvě napomáhat sjednotit úsilí mírumilovných států o zajištění míru a bezpečnosti národů. Takový přístup vstoupí v platnost se souhlasem států zúčastněných na Smlouvě po odevzdání listiny o přístupu ke Smlouvě do úschovy vládě Polské lidové republiky.

Článek 10

Tato Smlouva podléhá ratifikaci a ratifikační listiny budou odevzdány do úschovy vládě Polské lidové republiky.

Smlouva vstoupí v platnost dnem, kdy bude odevzdána poslední ratifikační listina. Vláda Polské lidové republiky zpraví ostatní státy zúčastněné na Smlouvě o odevzdání každé ratifikační listiny do úschovy.

Článek 11

Tato Smlouva zůstává v platnosti po dobu dvaceti let. Pro Smluvní strany, které do roka před uplynutím této lhůty neodevzdají vládě Polské lidové republiky prohlášení o vypovězení Smlouvy, zůstane Smlouva v platnosti po dobu dalších deseti let.

Bude-li v Evropě vytvořen systém kolektivní bezpečnosti a za tím účelem uzavřena Celoevropská smlouva o kolektivní bezpečnosti, o což budou Smluvní strany vytrvale usilovat, pozbude tato Smlouva platnosti dnem, kdy vstoupí v platnost Celoevropská smlouva.

Sepsáno ve Varšavě dne čtrnáctého května 1955 v jednom vyhotovení v jazyce českém, ruském, polském a německém, při čemž všechna znění mají stejnou platnost. Ověřené opisy této Smlouvy odevzdá vláda Polské lidové republiky všem ostatním účastníkům Smlouvy.

Na důkaz toho zplnomocněnci podepsali tuto Smlouvu a přiložili k ní pečeti.

- L. S. Z plné moci Presidia Lidového shromáždění Albánské lidové republiky: *M. Shehu*
- L. S. Z plné moci Presidia Lidového shromáždění Bulharské lidové republiky: *B. Червенков*
- L. S. Z plné moci Presidia Maďarské lidové republiky: *A. Hegedüs*
- L. S. Z plné moci Presidenta Německé demokratické republiky: *O. Grotewohl*
- L. S. Z plné moci Státní rady Polské lidové republiky: *J. Cyrankiewicz*
- L. S. Z plné moci Presidia Velkého národního shromáždění Rumunské lidové republiky: *G. Gheorghiu Dej*
- L. S. Z plné moci Presidia Nejvyššího sovětu Svazu sovětských socialistických republik: *H. Булантин*
- L. S. Z plné moci Presidenta Československé republiky: *V. Široký*

VERTRAG

über Freundschaft, Zusammenarbeit und gegenseitigen Beistand

zwischen der Volksrepublik Albanien, der Volksrepublik Bulgarien, der Ungarischen Volksrepublik, der Deutschen Demokratischen Republik, der Volksrepublik Polen, der Rumänischen Volksrepublik, der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken und der Tschechoslowakischen Republik.

Die Vertragschließenden Seiten haben beschlossen,

Unter erneuter Bekundung ihres Strebens nach Schaffung eines auf der Teilnahme aller europäischen Staaten, unabhängig von ihrer gesellschaftlichen und staatlichen Ordnung, beruhenden Systems der kollektiven Sicherheit in Europa, das

es ermöglichen würde, ihre Anstrengungen im Interesse der Sicherung des Friedens in Europa zu vereinigen,

Unter gleichzeitiger Berücksichtigung der Lage, die in Europa durch die Ratifizierung der Pariser Verträge entstanden ist, welche die Bildung neuer militärischer Gruppierungen in Gestalt der „Westeuropäischen Union“ unter Teilnahme eines

remilitarisierten Westdeutschlands und dessen Einbeziehung in den Nordatlantikblock vorsehen, wodurch sich die Gefahr eines neuen Krieges erhöht und eine Bedrohung der nationalen Sicherheit der friedliebenden Staaten entsteht,

In der Überzeugung, daß unter diesen Bedingungen die friedliebenden Staaten Europas zur Gewährleistung ihrer Sicherheit und im Interesse der Aufrechterhaltung des Friedens in Europa notwendige Maßnahmen ergreifen müssen,

Geleitet von den Zielen und Grundsätzen der Satzung der Organisation der Vereinten Nationen,

Im Interesse der weiteren Festigung und Entwicklung der Freundschaft, der Zusammenarbeit und des gegenseitigen Beistandes in Übereinstimmung mit den Grundsätzen der Achtung der Unabhängigkeit und der Souveränität der Staaten, sowie der Nichteinmischung in ihre inneren Angelegenheiten,

Diesen Vertrag über Freundschaft, Zusammenarbeit und gegenseitigen Beistand abzuschließen, und ihre Bevollmächtigten ernannt:

das Präsidium der Volksversammlung der Volksrepublik Albanien — Mehmet Schehu, Vorsitzenden des Ministerrates der Volksrepublik Albanien,

das Präsidium der Volksversammlung der Volksrepublik Bulgarien — Wylko Tschervenokoff, Vorsitzenden des Ministerrates der Volksrepublik Bulgarien,

das Präsidium der Ungarischen Volksrepublik — András Hegedüs, Vorsitzenden des Ministerrates der Ungarischen Volksrepublik,

der Präsident der Deutschen Demokratischen Republik — Otto Grotewohl, Ministerpräsident der Deutschen Demokratischen Republik,

der Staatsrat der Volksrepublik Polen — Józef Cyrankiewicz, Vorsitzenden des Ministerrates der Volksrepublik Polen,

das Präsidium der Großen Nationalversammlung der Rumänischen Volksrepublik — Gheorghe Gheorghiu-Dej, Vorsitzenden des Ministerrates der Rumänischen Volksrepublik,

das Präsidium des Obersten Sowjets der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken — Nikolai Alexandrowitsch Bulganin, Vorsitzenden des Ministerrates der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken,

der Präsident der Tschechoslowakischen Republik — Viliam Široký, Ministerpräsident der Tschechoslowakischen Republik,

die ihre in gehöriger Form und in Ordnung befundenen Vollmachten vorlegten und über folgendes übereinkamen:

Artikel 1

Die Vertragschließenden Seiten verpflichten sich in Übereinstimmung mit der Satzung der Organisation der Vereinten Nationen, sich in ihren internationalen Beziehungen der Drohung mit Gewalt oder ihrer Anwendung zu enthalten und ihre internationalen Streitfragen mit friedlichen Mitteln so zu lösen, daß der Weltfrieden und die Sicherheit nicht gefährdet werden.

Artikel 2

Die Vertragschließenden Seiten erklären ihre Bereitschaft, sich im Geiste aufrichtiger Zusammenarbeit an allen internationalen Handlungen zu beteiligen, deren Ziel die Gewährleistung des Weltfriedens und der Sicherheit ist, und werden alle ihre Kräfte für die Verwirklichung dieser Ziele einsetzen.

Hierbei werden sich die Vertragschließenden Seiten dafür einsetzen, in Vereinbarung mit anderen Staaten, die eine diesbezügliche Zusammenarbeit wünschen, wirksame Maßnahmen zur allgemeinen Abrüstung und zum Verbot von Atom-, Wasserstoff- und anderen Massenvernichtungswaffen zu ergreifen.

Artikel 3

Die Vertragschließenden Seiten werden sich in allen wichtigen internationalen Fragen, die ihre gemeinsamen In-

teressen berühren, beraten und sich dabei von den Interessen der Festigung des Weltfriedens und der Sicherheit leiten lassen.

Sie werden sich im Interesse der Gewährleistung der gemeinsamen Verteidigung und der Erhaltung des Friedens und der Sicherheit untereinander unverzüglich jedes Mal beraten, wenn nach Meinung einer der Seiten die Gefahr eines bewaffneten Überfalls auf einen oder mehrere Teilnehmerstaaten des Vertrages entsteht.

Artikel 4

Im Falle eines bewaffneten Überfalles in Europa auf einen oder mehrere Teilnehmerstaaten des Vertrages seitens irgendeines oder einer Gruppe von Staaten wird jeder Teilnehmerstaat des Vertrages in Verwirklichung des Rechtes auf individuelle oder kollektive Selbstverteidigung in Übereinstimmung mit Artikel 51 der Satzung der Organisation der Vereinten Nationen dem Staat oder den Staaten, die einem solchen Überfall ausgesetzt sind, sofortigen Beistand individuell und in Vereinbarung mit den anderen Teilnehmerstaaten des Vertrages mit allen Mitteln, die ihnen erforderlich erscheinen, einschließlich der Anwendung von militärischer Gewalt erweisen. Die Teilnehmerstaaten des Vertrages werden sich unverzüglich über gemeinsame Maßnahmen beraten, die zum Zwecke der Wiederherstellung und Aufrechterhaltung des Weltfriedens und der Sicherheit zu ergreifen sind.

Von den Maßnahmen, die auf Grund dieses Artikels ergriffen wurden, wird dem Sicherheitsrat entsprechend den Bestimmungen der Satzung der Organisation der Vereinten Nationen Mitteilung gemacht. Diese Maßnahmen werden eingestellt, sobald der Sicherheitsrat die Maßnahmen ergreift, die zur Wiederherstellung und Erhaltung des Weltfriedens und der Sicherheit erforderlich sind.

Artikel 5

Die Vertragschließenden Seiten kamen überein, ein Vereintes Kommando derjenigen ihrer Streitkräfte zu schaffen, die nach Vereinbarung zwischen den Seiten diesem auf Grund gemeinsam festgelegter Grundsätze handelnden Kommando zur Verfügung gestellt werden. Sie werden auch andere vereinbarte Maßnahmen ergreifen, die zur Stärkung ihrer Wehrfähigkeit notwendig sind, um die friedliche Arbeit ihrer Völker zu beschützen, die Unantastbarkeit ihrer Grenzen und Territorien zu garantieren und den Schutz gegen eine mögliche Aggression zu gewährleisten.

Artikel 6

Zur Durchführung der in diesem Vertrag vorgesehenen Beratungen zwischen den Teilnehmerstaaten des Vertrages und zur Erörterung von Fragen, die im Zusammenhang mit der Verwirklichung dieses Vertrages entstehen, wird ein Politischer Beratender Ausschuß gebildet, in den jeder Teilnehmerstaat des Vertrages ein Regierungsmitglied oder einen anderen besonders ernannten Vertreter delegiert.

Der Ausschuß kann, wenn es erforderlich ist, Hilfsorgane schaffen.

Artikel 7

Die Vertragschließenden Seiten übernehmen die Verpflichtung, sich an keinen Koalitionen oder Bündnissen zu beteiligen und keine Abkommen abzuschließen, deren Zielsetzung den Zielen dieses Vertrages widerspricht.

Die Vertragschließenden Seiten erklären, daß ihre Verpflichtungen aus bestehenden internationalen Verträgen nicht im Widerspruch zu den Bestimmungen dieses Vertrages stehen.

Artikel 8

Die Vertragschließenden Seiten erklären, daß sie im Geiste der Freundschaft und der Zusammenarbeit für die Weiterentwicklung und Festigung der wirtschaftlichen und kulturellen Beziehungen untereinander in Befolgung der Grund-

sätze der gegenseitigen Achtung ihrer Unabhängigkeit und Souveränität und der Nichteinmischung in ihre inneren Angelegenheiten handeln werden.

Artikel 9

Dieser Vertrag steht anderen Staaten zum Beitritt offen, die, unabhängig von ihrer gesellschaftlichen und staatlichen Ordnung, ihre Bereitschaft bekunden, durch Teilnahme an diesem Vertrag zur Vereinigung der Anstrengungen der friedliebenden Staaten zum Zwecke der Gewährleistung des Friedens und der Sicherheit der Völker beizutragen. Dieser Beitritt wird mit dem Einverständnis der Teilnehmerstaaten des Vertrages, nach der Hinterlegung der Beitrittsurkunde bei der Regierung der Volksrepublik Polen in Kraft treten.

Artikel 10

Dieser Vertrag bedarf der Ratifizierung. Die Ratifikationsurkunden werden bei der Regierung der Volksrepublik Polen hinterlegt.

Der Vertrag tritt am Tage der Hinterlegung der letzten Ratifikationsurkunde in Kraft. Die Regierung der Volksrepublik Polen wird die anderen Teilnehmerstaaten des Vertrages von der Hinterlegung einer jeden Ratifikationsurkunde in Kenntnis setzen.

Artikel 11

Dieser Vertrag bleibt 20 Jahre in Kraft. Für die Vertragsschließenden Seiten, die ein Jahr vor Ablauf dieser Frist der Regierung der Volksrepublik Polen keine Erklärung über die Kündigung dieses Vertrages übergeben, bleibt er weitere 10 Jahre in Kraft.

Im Falle der Schaffung eines Systems der kollektiven Sicherheit in Europa und des Abschlusses eines diesem Ziele dienenden Gesamteuropäischen Vertrages über kollektive Sicherheit, den die Vertragsschließenden Seiten unentwegt anstreben werden, verliert dieser Vertrag am Tage des Inkrafttretens des Gesamteuropäischen Vertrages seine Gültigkeit.

Ausgefertigt in Warschau am vierzehnten Mai 1955 in einem Exemplar in deutscher, russischer, polnischer und tschechischer Sprache, wobei alle Texte gleiche Gültigkeit haben.

Beglaubigte Abschriften dieses Vertrages wird die Regierung der Volksrepublik Polen allen anderen Vertragsteilnehmern übergeben.

Zur Bestätigung dessen haben die Bevollmächtigten diesen Vertrag unterschrieben und mit Siegeln versehen:

- L. S. In Vollmacht des Präsidiums der Volksversammlung der Volksrepublik Albanien: *M. Shehu*
- L. S. In Vollmacht des Präsidiums der Volksversammlung der Volksrepublik Bulgarien: *B. Червенков*
- L. S. In Vollmacht des Präsidiums der Ungarischen Volksrepublik: *A. Hegedüs*
- L. S. In Vollmacht des Präsidenten der Deutschen Demokratischen Republik: *O. Grotewohl*
- L. S. In Vollmacht des Staatsrates der Volksrepublik Polen: *J. Cyrankiewicz*
- L. S. In Vollmacht des Präsidiums der Großen Nationalversammlung der Rumänischen Volksrepublik: *G. Gheorghiu Dej*
- L. S. In Vollmacht des Präsidiums des Obersten Sowjets der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken: *Н. Булганин*
- L. S. In Vollmacht des Präsidenten der Tschechoslowakischen Republik: *V. Široký*

183

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 30 czerwca 1955 r.

w sprawie złożenia przez Polskę, Niemiecką Republikę Demokratyczną, Czechosłowację, Bułgarię, Związek Radziecki, Węgry, Rumunię i Albanie dokumentów ratyfikacyjnych Układu o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej między Ludową Republiką Albanii, Ludową Republiką Bułgarii, Węgierską Republiką Ludową, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Polską Rzeczpospolitą Ludową, Rumuńską Republiką Ludową, Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i Republiką Czechosłowacką, podpisanego w Warszawie dnia 14 maja 1955 roku.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że w wykonaniu art. 10 Układu o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej między Ludową Republiką Albanii, Ludową Republiką Bułgarii, Węgierską Republiką Ludową, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Polską Rzeczpospolitą Ludową, Rumuńską Republiką Ludową, Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i Republiką Czechosłowacką, podpisanego w Warszawie dnia 14 maja 1955 roku, złożone zostały na przechowanie Rządowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej dokumenty ratyfikacyjne powyższego Układu przez następujące państwa:

Polską Rzeczpospolitą Ludową — dnia 21 maja 1955 r.,
Niemiecką Republikę Demokratyczną — dnia 24 maja 1955 r.,

Republikę Czechosłowacką — dnia 27 maja 1955 r.,
Ludową Republikę Bułgarii — dnia 31 maja 1955 r.,
Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich — dnia 1 czerwca 1955 r.,
Węgierską Republikę Ludową — dnia 2 czerwca 1955 r.,
Rumuńską Republikę Ludową — dnia 3 czerwca 1955 r.,
Ludową Republikę Albanii — dnia 4 czerwca 1955 r.
oraz że zgodnie z art. 10 ust. 2 wspomnianego Układu wszedł on w życie dnia 4 czerwca 1955 roku.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *M. Naszkowski*